

Förköpsinformation

Traditionell försäkring för Avtalspension SAF-LO och Livsarbetstidspension

S11578 26-01

Svenskt Näringsliv – Landsorganisationen i Sverige (LO)
Gäller från och med 2026-01-01 för försäkringar tecknade från och med 2017-01-01.
Folksam Tjänstepension AB

Folksam

Innehåll

Vad gäller för försäkringsavtalet? 3
Vad innehåller försäkringen? 4
Vad går att ändra? 5
Vad innebär traditionell försäkring i Folksam? 6
Vilka avgifter finns? 7
Vilken skatt gäller? 8
Vad betalas ut? 8
Vad gäller vid utbetalning? 8
Går det att överlåta försäkringen? 8
Vad gäller för återköp, belåning eller pantsättning? 8
Går det att flytta intjänat pensionskapital? 9
Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren? 9
Vårt hållbarhetsarbete 10
Behandling av personuppgifter 11
Om vi inte skulle komma överens 12
Begreppsförklaringar 13

Vad gäller för försäkringsavtalet?

Traditionell tjänstepensionsförsäkring tecknas i Folksam Tjänstepension AB med organisationsnummer 559337-6741, nedan kallat Folksam.

Folksam är ett aktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att allt överskott från traditionell försäkring över tiden går tillbaka till försäkringstagarna, de försäkrade eller andra ersättningsberättigade. Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om Folksam, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Folksams försäkringsvillkor och försäkringstekniska riktlinjer tillämpas på försäkringen, liksom svensk lag.

Folksam meddelar premiebestämd tjänstepensionsförsäkring för privatanställd arbetare som omfattas av någon av följande pensionsplaner:

- Ålderspension enligt Avtalspension SAF-LO, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Svenskt Näringsliv och Landsorganisationen i Sverige (LO). För försäkringen gäller vid var tid gällande överenskommelser mellan Svenskt Näringsliv och LO om Avtalspension SAF-LO samt vid var tid gällande gemensamma försäkringsvillkor för AFA-försäkringarna och Avtalspension SAF-LO. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.
- Livsarbetstidspension enligt lokala överenskommelser mellan olika förbund inom Svenskt Näringsliv och LO[1]. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.

I denna förköpsinformation används den gemensamma benämningen kollektivavtalet för samtliga pensionsplaner enligt ovan. Om avvikande regler gäller för någon pensionsplan eller för försäkringar tecknade vid visst tillfälle, anges detta särskilt.

Det är din arbetsgivare som betalar hela premien för försäkringen.

Valcentralen Fora AB, nedan kallad valcentralen, hanterar dina val och sköter administrationen för kollektivavtalet. Mer information om pensionsplanen hittar du på Foras webbplats, fora.se.

Försäkringsavtalet börjar gälla när

- Folksam har fått information från valcentralen om att du omfattas av avtalet och har valt Folksam som försäkringsgivare

samt

- Folksam har mottagit den första premien.

Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att du omfattas av försäkringen.

De uppgifter som lämnas till Folksam är de som registreras och ligger till grund för försäkringsavtalet.

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen.

[1] I vissa lokala överenskommelser används i stället för Livsarbetstidspension begreppet Arbetstidspension. För information om gällande avtalsområden, se fora.se.

Vad innehåller försäkringen?

Ålderspension

Ålderspensionen betalas ut från och med den månad du fyller 65 år och så länge du lever. Ålderspension gäller i sin grundform utan återbetalningsskydd.

Du har rätt att ändra försäkringen, se *Vad går att ändra?*

Återbetalningsskydd

Innan ålderspensionen börjar betalas ut kan du välja till återbetalningsskydd, som innebär att förmånstagare får utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Om du väljer till återbetalningsskydd blir din ålderspension något lägre än om du inte gör det, eftersom du inte får ta del av arvsvinsterna, se Begreppsförklaringar. Läs mer under *Vad går att ändra?*

Om du har valt till återbetalningsskydd gäller följande vid ditt dödsfall:

Dödsfall innan ålderspension börjar utbetalas:

- *Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen,* omplaceras ditt pensionskapital enligt samma fördelning som gäller för premien och pensionskapitalet vid 65 eller äldre, se *Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?* Därefter börjar det aktuella pensionskapitalet betalas ut till dina förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling och det garanterade pensionsbeloppets storlek.

Dödsfall under pågående utbetalning av ålderspension:

- *Om du avlider under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension,* omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppsförklaringar.*
- *Om du avlider under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension*, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas till förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Dödsfall under uppehåll av utbetalning av ålderspension:

- Om du avlider under uppehåll av utbetalning av livsvarig ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppsförklaringar*.
- Om du avlider under uppehåll av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Har du inte valt till återbetalningsskydd görs ingen utbetalning vid dödsfall och försäkringen upphör. Har du valt till återbetalningsskydd, kan du när som helst välja bort det.

Förmånstagarförordnande
Har du inte skriftligen anmält annat till valcentralen betalas återbetalningsskyddet ut till förmånstagare i denna ordningsföljd:
1. din make, registrerade partner eller sambo
2. dina arvsberättigade barn.

Om du skriftligen anmäler ett särskilt förmånstagarförordnande kan det bara omfatta följande förmånstagare:
a. din make/registrerade partner eller tidigare make/registrerade partner
b. din sambo eller tidigare sambo
c. barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a. eller b.

Om förmånstagare saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör. I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om förmånstagarförordnandet.

Hur stor är premien?
Premien bestäms av kollektivavtalsparterna.

Din arbetsgivare betalar in premien till valcentralen, som vidarebefordrar den till Folksam.

Är du arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken, kan din arbetsgivare ha rätt till premiebefrielse (avgiftsbefrielse). Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiebefrielseförsäkringen, för vilken Folksam inte är försäkringsgivare.

Storleken på eventuell kompletterande premie till Avtalspension SAF-LO bestäms enligt överenskommelse mellan din arbetsgivare och den lokala fackliga organisationen, mellan förbundsparterna eller mellan din arbetsgivare och dig.

För Livsarbetstidspension är överenskommelse om kompletterande premie inte möjlig.

Livsarbetstidspension omfattas inte av premiebefrielseförsäkringen och ingen premie-inbetalning sker därför vid arbetsoförmåga enligt ovan.

Vad går att ändra?

Dina ändringsmöjligheter

Välja till, välja bort och ändra tiden för återbetalningsskydd
Innan ålderspensionen har börjat betalas ut kan du välja att lägga till återbetalningsskydd. Om du vill lägga till återbetalningsskydd vid en senare tidpunkt än vid första valtillfället, utan att det inträffat en så kallad familjehändelse, måste du fylla i en hälsodeklaration. Med familje-händelse avses att du gifter dig, blir sambo eller får barn. Klarar du hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet för såväl intjänat pensionskapital som framtida premier. Klarar du inte hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet endast för framtida premier.

Det är valcentralen som gör hälsoprövningen.

Du kan när som helst välja bort valt återbetalningsskydd.

Inför den första utbetalningen av livsvarig ålderspension kan du ändra tiden för återbetal-ningsskydd.

Ändra pensioneringstidpunkt
Du har rätt att få pensionen utbetald från annan ålder än 65 år, dock tidigast från 55 års ålder.

Ändra utbetalning
Inför första utbetalningstillfället kan du i stället för att få pensionen utbetald så länge du lever, välja att ta ut pensionen under en begränsad tid. Du kan också välja att göra ett partiellt uttag och lyfta pensionen i olika delar vid olika tillfällen. För att kunna göra ett partiellt uttag krävs att du har ett pensioneringssyfte. För att du ska kunna göra ett helt förtida uttag på kortare tid än 5 år före 65 års ålder krävs att uttaget sker i pensioneringssyfte och att utbetalningen pågår till minst 65 års ålder. Efter att utbetalningen påbörjats har du möjlighet att göra uppehåll med utbetalningen och förlänga utbetalningstiden.

Förmånstagares ändringsmöjligheter
Om du avlider innan utbetalning av ålderspension har påbörjats, har förmånstagare rätt att i anslutning till dödsfallet begära att utbetalningstidpunkten för återbetalningsskyddet ska senareläggas.

Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?

Så här placeras dina premier

Vid traditionell försäkring är det Folksam som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag beroende på din ålder.

Målet för förvaltning i Folksam är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. För förvaltningen gäller bland annat de bestämmelser som ges av lagen om tjänstepensionsföretag, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksam Tjänstepensions interna styrdokument och regler för miljö- och etikhänsyn.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal tillgångsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet. Folksam ser löpande över livslängdsantagandena.

För gällande livslängdsantagande se folksam.se/livslangd.

Nuvarande placeringsinriktning ger följande fördelning mellan tillgångsslagen:

Exempel på hur premien placeras vid olika åldrar

Ålder	Aktier	Fastigheter och alternativa placeringar	Räntebärande placeringar
25 år	57 %	15 %	28 %
30 år	55 %	16 %	29 %
35 år	53 %	17 %	31 %
40 år	50 %	18 %	32 %
45 år	48 %	19 %	34 %
50 år	45 %	20 %	35 %
55 år	42 %	20 %	37 %
60 år	39 %	22 %	39 %
65 år eller äldre	36 %	23 %	41 %

Med början från 55 års ålder omplaceras även pensionskapitalet enligt den fördelning som gäller för premien.

Pensionskapital

Med pensionskapital avses försäkringens aktuella värde, beräknat med hänsyn till:

- premieinbetalningar
- eventuella tillägg för arvsvinst
- kapitalavkastning
- utbetalningar av garanterat pensionsbelopp och eventuellt tilläggsbelopp
- minskning av värdet på grund av dödsfall
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt, som Folksam betalar.

Kapitalavkastning tillförs försäkringen i form av ränta. Räntesatsen bestäms utifrån värdeförändringar på de av Folksams tillgångar som hänförs till försäkringskollektivet. Kapitalavkastningen påverkar pensionskapitalet, som kan både öka och minska under försäkringstiden.

För försäkring utan fullständigt återbetalningsskydd tillförs försäkringen pensionskapital genom det överskott som uppstår då personer i försäkringskollektivet avlider, så kallad arvsvinst.

Avdrag för drifts- och skattekostnader utformas på sådant sätt att de sammantaget bedöms täcka de verkliga drifts- och skattekostnaderna. Kostnadsutjämning över tiden kan göras.

Pensionskapitalet är inte garanterat, utan kan både öka och minska. Folksam lämnar ingen utfästelse om dess framtida värdetillväxt.

Fördelning och tilldelning av överskott

Överskott uppstår om utvecklingen av kapitalavkastning, driftskostnader, livslängd och avkastningsskatt totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits vid fastställande av det garanterade pensionsbeloppet. Överskottet fördelas individuellt på varje försäkring i relation till dess bidrag till överskottets uppkomst.

Överskottsmedel kan i enlighet med Folksams bolagsordning även användas för att täcka förluster i Folksam. Överskottet utgör en del av Folksams konsolideringsfond och är inte garanterat förrän det tilldelats försäkringen.

Angående tilldelning av överskott under utbetalningstiden, se *Vad betalas ut?*

Så här fungerar garantin för din ålderspension

Ditt pensionsbelopp byggs upp genom inbetalning av premier. Varje inbetald premie ökar beloppets storlek. Vid beräkningen av pensionsbeloppet tas hänsyn till aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön.

Vid ändring av försäkringen, det vill säga ändring av pensioneringstidpunkt eller utbetalningstid eller tillval/borttag av återbetalningsskydd, sker omräkning av det garanterade pensionsbeloppet med hjälp av vid ändringstidpunkten aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön.

Försäkringen innehåller en garanti vid utbetalning av ålderspension: Garanterat pensionsbelopp. Det innebär att de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten motsvarar summan av de inbetalda premierna.

Vilka avgifter finns?

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och kapitalförvaltning. Folksam har rätt att ta ut vid var tid gällande avgifter, godkända av kollektivavtalsparterna. Avgifterna kan ändras. För närvarande gäller avgifterna nedan.

Försäkringsavgift
Försäkringsavgiften kan bestå av en fast årlig avgift och en avgift på pensionskapitalet. Den fasta avgiften tas ut genom att en tolftedel av avgiften dras från försäkringens pensionskapital varje månad.
Folksam tar ut följande försäkringsavgifter per år och försäkringsavtal:
- 50 kronor i fast avgift
- 0,15 procent av pensionskapitalet.

Kapitalförvaltningsavgift
Innan kapitalavkastningen fördelas på din försäkring tar Folksam ut en kapitalförvaltningsavgift. Antagen kostnad för kapitalförvaltning är 0,05 procent på förvaltat kapital.

Flyttavgift
Flyttavgiften, som tas ur pensionskapitalet vid flyttillfället, är 400 kronor per flyttillfälle. Om värdet på pensionskapitalet är 400 kronor eller lägre tar Folksam inte ut någon flyttavgift.

Övriga avgifter
Inga extra avgifter tas ut för pensionsutbetalning eller vid ändring av försäkring. Se folksam.se för aktuell information om avgifter

Rådgivning

Folksam kan tillhandahålla rådgivning om de försäkringsprodukter som Folksam distribuerar. Folksams rådgivning är begränsad till försäkringar som Folksam är försäkringsgivare för. Folksam lämnar således inte rådgivning som grundar sig på en opartisk och personlig analys.

Ersättning till anställda

Folksams anställda ersätts genom en fast månadslön och tar inte emot ersättning som baseras på försäljningen.

Vilken skatt gäller?

Avkastningsskatt
Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Inkomstskatt
Din utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

Vad betalas ut?

Vid varje utbetalningstillfälle sker en beräkning av hur stort utbetalningsbelopp det aktuella pensionskapitalet medger. Det garanterade pensionsbeloppet betalas alltid ut. Utöver det garanterade pensionsbeloppet kan även ett tilläggsbelopp utbetalas. Tilläggsbeloppet kan både öka och minska beroende på hur pensionskapitalet utvecklas.

Exempel – Tilläggsbelopp

Det totala utbetalningsbeloppet jämförs med ditt garanterade pensionsbelopp. Om det totala utbetalningsbeloppet är större än det garanterade pensionsbeloppet betalas ett tilläggsbelopp ut.

Fördelat på förväntat antal utbetalningar.

Vad gäller vid utbetalning?

Ålderspensionen betalas ut månadsvis i efterskott från och med den månad du fyller 65 år. Minst tre månader innan du fyller 65 år får du en kortfattad information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Om pensionen för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Går det att överlåta försäkringen?

Försäkringen får överlåtas till annan arbetsgivare vid byte av arbetsgivare inom samma pensionsplan.

Vad gäller för återköp, belåning eller pantsättning?

Försäkringen får inte återköpas, belånas, pantsättas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

Går det att flytta intjänat pensionskapital?

Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam

Du kan flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan försäkringsgivare som är godkänd av kollektivavtalsparterna.

För inflyttat pensionskapital gäller samma placeringsregler som för premieinbetalningar, se *Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?*

Om du flyttar in pensionskapital till Folksam innan den månad du fyller 55 år motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid din pensioneringstidpunkt minst storleken på det inflyttade pensionskapitalet. Om du ändrar din pensioneringstidpunkt så att tidsperioden mellan inflyttsdatumet och den nya pensioneringstidpunkten är mindre än 10 år så motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid den nya pensioneringstidpunkten minst 70 procent av det inflyttade pensionskapitalet.

Om du flyttar in pensionskapital till Folksam den månad du fyller 55 år eller senare motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid din pensioneringstidpunkt minst 70 procent av det inflyttade pensionskapitalet. Om du ändrar din pensioneringstidpunkt så att tidsperioden mellan inflyttsdatumet och den nya pensioneringstidpunkten är 10 år eller mer så motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid nya pensioneringstidpunkten minst storleken på det inflyttade pensionskapitalet.

Du får flytta pensionskapitalet igen, dock tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt.

Utflytt – Flytta pensionskapital från Folksam

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjat betalas ut, kan du välja att flytta intjänat pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare. Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen. Du får flytta pensionskapitalet tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt.

Om du överväger att flytta ut pensionskapital till fondförsäkring, jämför gärna den förvaltningsformen med traditionell försäkring, som gäller för din tjänstepension i Folksam. Se *Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?*

Du har rätt att ångra dig och avbryta flytten.

För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se *Vilka avgifter finns?*

I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?

Dessa försäkringsvillkor grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal. Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar och tillämpningar som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av nämnd eller annat behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna. Sådan ändring träder i kraft vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna har kommit överens om.

Under försäkringstiden kan Folksam ändra försäkringsvillkoren med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighetsföreskrift eller rättstillämpning. Sådan ändring kan börja gälla omgående.

Folksam kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller förmånstagaren. Sådan ändring kan börja gälla efter Pensionsnämndens godkännande.

Vårt hållbarhetsarbete

Våra investeringskriterier rör alla tillgångsslag. Konkret innebär det att hållbarhet är en integrerad del när vi konstruerar vår aktieportfölj, när vi lånar ut pengar till exempelvis stater och kommuner genom att vi köper deras räntebärande instrument eller när vi skall förvärva en fastighet. Detsamma gäller vid förvärv av en onoterad tillgång eller fond, vilka vi brukar samla under namnet alternativa placeringar.

Policy för på vilket sätt hållbarhetsrisker är integrerade i Folksams investeringsbeslutsprocess

En stor del av det kapital vi förvaltar är våra kunders pensioner och långsiktiga sparande. För att kunna erbjuda våra kunder trygga pensioner och försäkringar behöver vi ha ett långsiktigt perspektiv på våra investeringar. Som ansvarsfull kapitalförvaltare vill vi åstadkomma konkurrenskraftig avkastning och bidra till utvecklingen mot en hållbar värld.

I kapitalförvaltningen väger vi löpande in hållbarhetsrisker i våra investeringsbeslut. Med hållbarhetsrisker menar vi miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser eller omständigheter som, om de skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på investeringens värde. Hållbarhetsrisker kan därmed påverka den traditionella försäkringens avkastning.

Vilka hållbarhetsrisker som kan påverka den traditionella försäkringen beror på vilka tillgångar vi väljer att investera i. Alla tillgångar har någon form av hållbarhetsrisk. Hållbarhetsrisker handlar däremot inte om hur investeringar i sig påverkar miljö och klimat, sociala faktorer eller bolagsstyrningsfrågor. I våra interna styrdokument och governanceprocesser framgår hur hållbarhetsrisker vägs in.

Vår syn är att innehavsbolag som förstår och integrerar hållbarhetsrisker i sin affärsstrategi kommer att vara framgångsrika. Hållbarhetsrisker kan påverka den traditionella försäkringens avkastning om de materialiseras. Innehav i bolag med betydande exponering mot såväl omställnings-, som fysiska klimatrisker, kan medföra en sårbarhet om hållbarhetsriskerna materialiseras och leda till att tillgångarnas värde sjunker. Otillräcklig bolagsstyrning och kontrollstruktur kan till exempel leda till missförhållanden som kan påverka innehavsbolagets aktiekurs negativt. Vi bedömer att integrering av hållbarhetsrisker i investeringsbeslut är avgörande för att uppnå en långsiktigt god avkastning för traditionell försäkring.

Det kapital vi förvaltar består av olika tillgångsslag såsom aktier, fastigheter, ränteplaceringar och alternativa placeringar, till exempel infrastruktur och krediter. I arbetet med hållbarhet ingår att vi tar hänsyn till hållbarhetsrisker i samtliga tillgångsslag.

När vi utvärderar en specifik tillgångs hållbarhetsrisker tittar vi alltså primärt på tre delar: miljömässiga risker, sociala risker och bolagsstyrningsrisker. För tillgångsslaget aktier väljer vi i urvalsprocessen genom screening bort bolag med höga hållbarhetsrisker. Baserat på bolagens ESG-betyg hos en internationellt välkänd dataleverantör och därtill en egen intern, separat analys väljer vi in bolag med högre ESG-betyg och därmed lägre hållbarhetsrisker. Under innehavstiden utvärderar vi hållbarhetsriskerna genom screening och i samband med påverkansdialoger.

För vår direktägda fastighetsportfölj sätter vi tydliga miljömål på energianvändning, koldioxidutsläpp och miljöcertifieringar. Inför en investering gör vi grundliga analyser av både byggnaden och marken den står på utifrån ett miljömässigt perspektiv, i syfte att reducera miljömässiga risker kopplade till både byggnad och mark. Vidare hyr vi inte ut fastigheter åt verksamheter som strider mot våra placeringskriterier, till exempel tobak. Detta är vårt sätt att begränsa risker utifrån ett socialt perspektiv.

Inom ränteplaceringar reduceras hållbarhetsrisker genom att vi endast investerar i obligationer från ett fåtal utvalda länder samt från överstatliga organisationer som Världsbanken. Hållbarhetsrisker begränsas även för innehaven i bostadsobligationer då dessa är avgränsade till ett fåtal svenska aktörers utlåning till bostadsägare. När det gäller företagsobligationer väljs de emittenter bort som inte lever upp till våra placeringskriterier och innehaven screenas två gånger per år för att säkerställa att inga otillåtna innehav finns.

Alternativa placeringar är typiskt sett mindre likvida än exempelvis noterade aktier, och görs med en mycket lång tidshorisont. Här ser vi att det i första hand är inför en investering vi kan vara med och reducera risker, genom att säkerställa att den fond eller det bolag vi investerar i uppfyller våra placeringskriterier. I tillägg till det har vi även kontinuerliga möten med innehav för att följa upp hållbarhetsrelaterade risker.

Hållbarhetsrisker i försäkringsrådgivning

Följande information handlar om hur hållbarhetsrisker beaktas när Folksam som försäkringsgivare tar fram traditionell försäkring.

Folksam är försäkringsgivare för denna traditionella försäkring. Det sker därför inget urval för vilken traditionell försäkring som bolaget kan lämna försäkringsrådgivning om. För traditionell försäkring är Folksam kapitalförvaltare för de underliggande investeringarna i försäkringen och beaktar hållbarhetsrisker i försäkringsrådgivningen genom att riskerna beaktas i investeringsbeslutsprocessen för de underliggande investeringarna i försäkringen.

Om hållbarhetsrelaterad information som lämnas innan avtal ingås

Försäkringen främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att vår kapitalförvaltning påverkar och utesluter investeringar. Information om försäkringens miljörelaterade och sociala egenskaper finns i hållbarhetsbilagan innan avtal ingås som finns i slutet av denna förköpsinformation.

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss.

På www.folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Tillsynsmyndighet

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen.
Adress: Box 7821, 103 97 Stockholm
telefon: 08 – 408 980 00
e-post: finansinspektionen@fi.se
webb: fi.se

Folksams marknadsföring står under tillsyn av Konsumentverket.
Adress: Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad
telefon: 0771–42 33 00
e-post: konsumentverket@konsumentverket.se
webb: konsumentverket.se

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd klarar vi ofta upp på ett enkelt sätt. Kontakta därför först den som tagit hand om ditt ärende.

Vet du inte vem du ska kontakta kan du prata med vår växel. Berätta vilken typ av ärende det gäller så att du kan kopplas till rätt avdelning.

Kontakta oss

Telefon: 0771-950 950
webb: folksam.se

Uppgift om vem som är klagomålsansvarig framgår på folksam.se/klagomal.

Folksams kundombudsman

Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut, så har du möjlighet att be om omprövning av vår kundombudsman som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen prövar de flesta ärenden som gäller försäkring, skador och sparande.

Kundombudsmannen kan göra en opartisk bedömning av ditt ärende och sedan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Prövningen är självklart kostnadsfri.

Kom ihåg att du måste begära omprövning inom ett år efter Folksams slutliga beslut, och innan preskriptionstiden enligt försäkringsavtalslagen löpt ut.

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ärendet prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för mer information.

Kontakta Kundombudsmannen

telefon: 0771-65 52 53
e-post: kundombudsmannen@folksam.se
webb: folksam.se/klagomal

Om du fortfarande inte är nöjd

Om vi har försökt lösa problemet tillsammans och du fortfarande inte är nöjd med resultatet, finns det andra möjligheter för dig att få ditt ärende prövat.

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Partsammansatta nämnder om förmåner i kollektivavtal

Om din fråga rör tolkning av bestämmelser i den kollektivavtalade pensionsplan som du tillhör kan du vända dig till den nämnd som finns upprättad för just din plan. Nämnden består av representanter för de olika kollektivavtalsparterna och förfarandet är kostnadsfritt. För vidare information se aktuellt villkor.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Kontakt

Telefon: 0200-22 58 00
Konsumenternas försäkringsbyrå
Box 24215
104 51 Stockholm

Kontaktuppgifter

Kontakta Folksam på telefonnummer 0771 – 950 950.
Se även folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.
Se fora.se för kontaktuppgifter inom Fora.

Om intressekonflikter

En intressekonflikt uppkommer där olika parter har intressen som konkurrerar med varandra. Intressekonflikter kan t.ex. uppkomma mellan olika företag inom eller mellan någon av Folksams försäkringsgrupper, mellan ett Folksamföretag och dess anställda samt mellan ett Folksamföretag och dess avtalsparter. Intressekonflikter kan också uppkomma mellan Folksam och dess kunder, men också mellan två kunder till Folksam.

Folksam har ett internt regelverk avseende hantering av intressekonflikter som syftar till att säkerställa att intressekonflikter som riskerar att skada en kund förebyggs och hanteras. Folksam vidtar lämpliga åtgärder för att så långt det är möjligt förhindra att intressekonflikter som skulle kunna skada kunders intressen uppkommer i verksamheten. Folksam arbetar även löpande med att identifiera områden där potentiella intressekonflikter kan uppkomma genom bland annat intressekonfliktsanalyser. Om en intressekonflikt trots det skulle uppkomma och de åtgärder som vidtas för att hantera denna inte är tillräckliga utan riskerar att kunna påverka kundernas intressen negativt kommer Folksam att upplysa om intressekonflikten innan försäkringsavtal ingås.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst
Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Flytträtt
Villkor i försäkring som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta pensionskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan. Flytträtt kan också gälla då pensionskapital tillhörande en viss generation av produktvillkor flyttas till en annan generation av produktvillkor.

Förmånstagare
Person som har rätt att få utbetalning från försäkringen.

Förmånstagarförordnande
I förmånstagarförordnandet står det vem som kan få ersättning vid försäkrads dödsfall. Förmånstagarförordnandet, som är en del av försäkringsavtalet, är ibland standardiserat. Det kan försäkrad ändra på genom att anmäla ett eget förordnande.

Försäkrad
Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller. För denna försäkring är det den anställde som är försäkrad.

Försäkringsgivare
Försäkringsgivaren är den som erbjuder försäkringen och som fysisk eller juridisk person tecknar försäkringsavtal med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked
Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor
Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare
Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid
Försäkringstiden är den tid som försäkringen gäller.

Garanterat pensionsbelopp
Det lägsta pensionsbelopp som Folksam garanterar att betala ut enligt försäkringsavtalet.

Garantitid
Den utbetalningstid som gäller för återbetalningsskydd med avdrag för tid som pensionen utbetalats eller varit i uppehåll. Garantitiden kan som längst vara 20 år och som kortast 5 år.

Pensioneringssyfte
Med pensioneringssyfte menas att du ska ha för avsikt att helt eller delvis lämna arbetslivet för att pensionera dig. Du ska skriftligen intyga till Folksam att du har ett pensioneringssyfte. Kravet på pensioneringssyfte gäller per försäkring.

Pensionskapital
Pensionsskapitalet är det aktuella värdet på försäkringen. Pensionskapitalet påverkas bland annat av inbetalda premier, avgifter och avkastning.

Prisbasbelopp
Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen. Prisbasbeloppet används som underlag vid olika beräkningar, till exempel pensioner.

Real avkastning
Real ränta är den ränta som erhålls om inflationen räknas bort från den nominella räntan.

Tillgångsslag
Tillgångar som försäkringens premier placeras i, till exempel aktier och fastigheter.

Traditionell försäkring (förvaltning)
Förvaltningsform som innebär att försäkringsgivare bestämmer hur pengarna ska placeras och som normalt innehåller någon form av garanti.

Utbetalningstid
Under vilken tidsperiod utbetalningen som kortast och som längst kan ske.

Utbetalningstermin
Med vilket tidsintervall utbetalningarna sker, till exempel månadsvis eller halvårsvis.

Återbetalningsskydd
Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.

Hållbarhetsbilaga innan avtal ingås för

Individuell och kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med traditionell förvaltning (inkluderar förmånsbestämd tjänstepensionsförsäkring)

Kollektivavtalad tjänstepensions-försäkring med premiegaranti och traditionell förvaltning

Företagsägd kapitalförsäkring – vid direktpension med traditionell förvaltning

S41012 26-03

Senast uppdaterad 2026-03-01
Folksam Tjänstepension AB

Folksam

Produktnamn: Individuell och kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med traditionell förvaltning (inkluderar förmånsbestämd tjänstepensionsförsäkring) samt företagsägd kapitalförsäkring vid direktpension med traditionell förvaltning. Kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med premiegaranti och traditionell förvaltning.
Identifieringskod för juridiska personer: 636700G0N13ELM6QY880

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller ett socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som läggs fram i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.** Förordningen fastställer inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Har denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

☐ **Ja**	☒ **Nej**
☐ Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett miljömål**: ___% ☐ i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin ☐ i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin	☐ Den **främjar miljörelaterade och sociala egenskaper** och kommer, även om den inte har en hållbar investering som sitt mål, att ha en minimiandel på 15% hållbara investeringar ☐ i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin ☒ i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin ☐ med ett socialt mål
☐ Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett socialt mål: ___%**	☐ Den främjar miljörelaterade och sociala egenskaper, men **kommer inte att göra några hållbara investeringar**

Vilka miljörelaterade och sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt

Folksam Tjänstepensions (Folksam) ambition är att vara ledande inom ansvarsfulla investeringar. Folksam har sedan 2001 både uteslutande och påverkande placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och vilka tillgångar produkten investerar i. Folksam utesluter investeringar i bland annat tobak, pornografi, kontroversiella vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider mot brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Folksams inställning är i första hand att inte välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat, miljö och mänskliga rättigheter

Folksams påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Folksams påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med produktens innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Miljörelaterade egenskaper

Folksams påverkande kriterier innebär bland annat att Folksam genom produktens placeringar aktivt påverkar innehaven att systematiskt arbeta med att reducera sin negativa påverkan på miljön.

Folksamgruppen är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (Nettonollalliansen), vilket innebär ett åtagande om att Folksamgruppens investeringar inom samtliga produkter ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta långsiktiga klimatmål omfattar produktens samtliga tillgångsslag: aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Folksamgruppen har även utvecklat särskilda delmål som bland annat rör koldioxidavtrycket för Folksamgruppens portfölj samt klimatarbetet hos de företag som är mest utsläppsintensiva. Fram till 2025 minskade koldioxidavtrycket för Folksamgruppens portfölj i linje med det övergripande målet till 2050. Nu arbetar Folksam vidare mot de klimatdelmål som gäller för placeringsverksamheten mellan 2025 och 2030. Klimatmålen togs fram med utgångspunkt i nettonollalliansen Target Setting Protocol. Beslut om delmålen fattades av Folksam Tjänstepensions styrelse. Delmålens syfte är att vägleda Folksams investeringsorganisation på vägen mot slutmålet om nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050. Folksams klimatdelmål 2025–2030 kan delas upp i tre delar: utsläppsreduktion, påverkansarbete mot portföljens 100 största utsläppare samt främja gröna investeringars tillgänglighet på finansmarknaden.

Produktens tillgångar omfattas av Folksamgruppens delmål.

Sociala egenskaper

När det gäller sociala frågor innefattar Folksams arbete som ägare och tillsammans med Folksams påverkande kriterier, bland annat att vi genom produktens investeringar aktivt ska påverka innehaven att systematiskt arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi ska även aktivt påverka produktens innehav att bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Vi vill att produktens innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer. Folksam ska också genom sina placeringar i produkten aktivt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer.

Sammantaget bidrar Folksams traditionella förvaltning av produktens investeringar till att främja både miljörelaterade och sociala egenskaper.

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

Vilka hållbarhetsindikatorer används för att mäta uppnåendet av var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?

Folksam använder sig primärt av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur tillgångarna i produkten uppfyller de miljörelaterade och sociala egenskaperna.

1. Utsläpp av växthusgaser
2. Investeringsobjektens växthusgasintensitet
3. Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn
4. Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål
5. Överträdelser av principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
6. Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
7. Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna
8. Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen
9. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis
10. Uteslutning av investeringar i bolag inom spelindustrin
11. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak
12. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar pornografi

Vilka är målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra, och hur bidrar den hållbara investeringen till dessa mål? .

Folksamgruppens övergripande nettonollambition innebär att samtliga innehav, i alla tillgångsslag, tillsammans ska nå nettonoll utsläpp till senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Produktens hållbara investeringar har som mål att bidra positivt till klimatomställningen. Folksam har ett antal kriterier för hur vi ska bedöma att produktens investeringar bidrar till detta miljömål och därmed kan vara en hållbar investering.
Här nedan följer en sammanfattning av dessa kriterier.

Börsnoterade aktier

För att en aktie ska bidra till miljömålet krävs det att bolaget har antagit ett vetenskapligt förankrat klimatomställningsmål i linje med målen i Parisavtalet (validerat av Science Based Targets Initiative, SBTi, eller liknande). Folksam anser att ett SBTi-mål visar att bolaget är seriös i sin omställning genom att basera sina mål på den senast tillgängliga forskningen, och också få målen validerade av tredje part.

Räntebärande instrument

- *Företagsobligationer*: Samma kriterier som börsnoterade aktier.
- *Gröna obligationer*: Folksam anser att Gröna obligationer som efterföljer Green Bond Principles (GBP) bidrar till miljömålet, eftersom emissionslikviden öronmärks till olika klimat- och miljörelaterade projekt.
- *Hållbara emittenter*: Folksam har tagit fram ett specifikt ramverk för så kallade hållbara emittenter. En hållbar emittent bedriver en verksamhet som uteslutande fokuserar på miljörelaterade och/eller sociala frågor, dessutom ska emissionslikviden från utgivna instrument uteslutande användas till olika typer av miljörelaterade och/eller sociala projekt. I dagsläget bedömer Folksam att Världsbanken och dess dotterorganisationer är hållbara emittenter och därmed bidrar till miljömålet.

Alternativa placeringar

- *Onoterade aktier:* Samma kriterier som börsnoterade aktier och företagsobligationer.
- *Fondinvesteringar:* Beräkning av andel hållbara investeringar inkluderar även den andel hållbara investeringar som fonder rapporterat, i den utsträckning att tillräckliga dataunderlag finns tillgängligt och är förenligt med Folksams kriterier för hållbara investeringar som bidrar till miljömålet.

Direktägda fastigheter

Folksam har gjort bedömningen att produktens miljöcertifierade, direktägda fastigheter bidrar till klimatomställning. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt BREEAM In Use, LEED och Miljöbyggnad, tre erkända ramverk med högt ställda krav kring bland annat energieffektivisering, inomhusmiljö och material.

Folksams hållbara investeringar, enligt Folksams kriterier ovan, bidrar till följande miljömål enligt EU-taxonomin:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar

På vilket sätt orsakar inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra någon betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål för hållbar investering?

För att anses vara en hållbar investering räcker det inte att investeringen har bidragit till ett miljömål eller ett socialt mål utan det krävs också att investeringen inte orsakar någon betydande skada på något annat miljömål eller socialt mål. För att bedöma detta ska indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktas.

Folksam granskar de hållbara investeringarna för att säkerställa att de uppfyller fastställda kriterier samt kravet på att inte orsaka betydande skada. De hållbara investeringarna granskas utifrån kontroversiella produkter och branscher som exkluderas av våra uteslutande kriterier, där vi bland annat exkluderar verksamheter inom tobak, kommersiell spelverksamhet, kontroversiella vapen och pornografi. De hållbara investeringarna granskas även utifrån internationella normer och konventioner, bland annat FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och andra ramverk som våra placeringskriterier och ägarpolicy är baserade på.

Hur har indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktats?

I den granskning som Folksam gör för att säkerställa att de hållbara investeringarna inte orsakar betydande skada för något miljömål eller socialt mål beaktas indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta genom en fastställd metod med kvantitativa gränsvärden och en kvalitativ bedömning.

Hur är de hållbara investeringarna anpassade till OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter?

De två ramverken är integrerade i Folksams placeringskriterier och ägarpolicy. Folksam screenar produktens investeringar två gånger årligen och analyserar indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för att säkerställa att produktens hållbara investeringar är förenliga med dessa två ramverk.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbeslutsmest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

I EU-taxonomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonomins mål, och åtföljs av särskilda EU-kriterier.

Principen om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Beaktas i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

- [x] Ja,
- [ ] Nej

Folksam beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för denna produkt. Arbetet är integrerat i Folksams investeringsbeslutsprocess där Folksam identifierar, prioriterar, bedömer och hanterar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Folksam screenar löpande produktens investeringar utifrån placeringskriterierna samt analyserar datan från mätningar av indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Resultatet av dessa analyser används för att kunna bedöma vilka bolag som inte längre uppfyller Folksams placeringskriterier. I de fall bolagen bryter mot våra uteslutande kriterier så säljs innehaven. I de fall bolagen identifieras bryta mot påverkande kriterierna så leder resultatet av analysen till att prioritera vilka bolag som ska omfattas av vårt påverkansarbete. Arbetet syftar till att produktens tillgångar ska ta större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorruption.

Bedömningen av investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser utgör underlag för Folksam att bestämma vilka åtgärder som ska vidtas för att undvika eller minska de identifierade huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer.

Folksam lämnar årligen upplysningar om hur Folksam under året har beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för produktens investeringar. Informationen finns i hållbarhetsbilaga årlig information för denna produkt som är en bilaga till förvaltningsberättelsen och till pensionsbeskedet, som finns tillgänglig på folksam.se/mina sidor. Hållbarhetsbilaga årlig information finns också på https://www.folksam.se/.

Vilken investeringsstrategi följer denna finansiella produkt?

Produktens investeringsstrategi följer av Folksams placeringspolicy och investeringsriktlinjer. Vårt mål är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi är en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. För att lyckas med detta arbetar Folksam kontinuerligt, inom ramen för investeringsbeslutsprocessen, utifrån följande tre huvudprinciper:

Investeringsstrategin styr investeringsbeslut på grundval av faktorer som investeringsmål och risktolerans.

- Ansvarsfull riskstyrning, vilket innebär att vi försöker hitta en bra balans mellan trygghet och möjlighet till avkastning.
- Ansvarsfulla investeringar, vilket innebär hur och var vi faktiskt investerar, och vad vi inte investerar i. Hållbarhet genomsyrar alla våra investeringsbeslut och vi gör även riktade investeringar i exempelvis gröna och sociala obligationer.
- Ansvarsfullt ägande, vilket innebär hur vi arbetar med hållbarhetsfrågor och ägarstyrning i de tillgångar vi äger.

Nedan är investeringsstrategin närmare beskrivet utifrån tillgångsslag.

Börsnoterade aktier

Produktens svenska aktieportfölj består av ett urval av de största och mest handlade aktierna på Stockholmsbörsen. Produktens utländska aktieportfölj utgörs av stora och medelstora bolag världen över.

Principen är att Folksam exkluderar alla bolag och sektorer som strider mot våra uteslutande kriterier. Därefter väljs de bolag in som har högst ESG-betyg relativt de övriga bolagen i samma sektor. ESG-betyget utvärderar hur

väl investeringen har presterat inom områdena miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning. Bolagens ESG-betyg inhämtas från en internationellt erkänd leverantör av hållbarhetsdata.

Räntebärande instrument

Räntebärande tillgångar utgör basen i produktens portfölj och består till stor del av svenska stats- och bostadsobligationer. Folksam har beslutat att endast investera i statspapper från ett fåtal länder samt ett antal överstatliga organisationer såsom Världsbanken. Investeringar i företagsobligationer godkänns även ur ett hållbarhetsperspektiv och omfattas av samma investeringsstrategi som börsnoterade aktier.

Alternativa investeringar

Folksam investerar i direkta och indirekta alternativa investeringar. För investeringar där Folksam endast blir indirekt ägare till innehav (exempelvis fondinvesteringar) sker ett rigoröst arbete innan investeringen för att säkerställa att förvaltaren har ett kontraktuellt åtagande att följa våra placeringskriterier.

Vid en direkt investering görs även en genomgående granskning av verksamheten i det potentiella bolaget.

Hållbarhetsarbetet i våra Alternativa investeringar följs upp och diskuteras årligen vid möten tillsammans med våra investeringsobjekt.

Fastigheter

Folksamgruppens fastighetsverksamhet präglas av ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Med det menar vi att ett miljömedvetet och socialt hållbart förhållningssätt genomsyrar hela fastighetsorganisationen.

Vi sätter tydliga miljömål på lång och kort sikt inom tre utvalda fokusområden; energi och klimat, miljöcertifieringar och gröna hyresavtal. Alla fastigheter omfattas, precis som alla tillgångsslag, av Folksams placeringskriterier.

- ***Vilka är de bindande delarna i investeringsstrategin som används för att välja de investeringar som uppnår var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?***

Hållbarhet är en helt integrerad del av vår investeringsbeslutsprocess. Arbetet styrs utifrån vår Policy för ansvarsfulla investeringar – som innefattar både placeringskriterier och ägarpolicy - samt våra principer för aktieägarengagemang. De bindande delarna i strategin som används för att välja investeringar som uppnår de miljörelaterade och sociala egenskaperna utgörs av våra uteslutande och påverkande placeringskriterier. Mer information om Folksams placeringskriterier finns under rubriken *" Vilka miljörelaterade och sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt*".

Praxis för god styrning omfattar sunda förvaltningsstrukturer, förhållandet mellan anställda, personalersättning och efterlevnad av skatteregler.

- ***Vad är policyn för att bedöma praxis för god styrning i investeringsobjekten?***

Folksams policy för att bedöma praxis för god styrning i bolagen som produkten investerar i baserar sig på ägarpolicyn som grundar sig på FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Här ingår exempelvis frågor som rör styrelsens sammansättning och arvoden till styrelse och ledande befattningshavare.

Mot bakgrund av ovan analyserar vi våra innehav i form av aktier, företagsobligationer och alternativa investeringar (t.ex. onoterade aktier) för att säkerställa att de följer praxis för god styrning. Vi mäter även överträdelser av dessa två ramverk respektive avsaknad av efterlevnadsmekanismer. Vidare bedriver vi ett aktivt påverkansarbete i dessa innehav för att på så vis säkra en god bolagsstyrning.

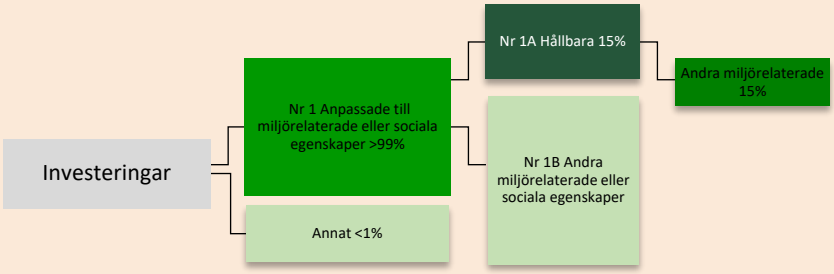
Folksams ägarpolicy säger bland annat att vår ägarstyrning i svenska bolag i huvudsak ska baseras på vad som föreskrivs i Svensk Kod för Bolagsstyrning (Koden). Syftet med Koden är att stärka förtroendet för de svenska börsbolagen genom att främja en positiv utveckling av bolagsstyrningen i dessa bolag. Koden kompletterar lagstiftning och andra regler genom att ange en norm för god bolagsstyrning på en högre ambitionsnivå. För utländska bolag ska Folksam utgå från de tankar och resonemang som ligger bakom Koden, om det inte finns skäl att göra nationella avvikelser i linje med god sed inom bolagsstyrning.

Sammantaget bidrar vår ägarpolicy, påverkande kriterier samt övergripande påverkansarbete inom detta område till att säkra att de ovan angivna innehaven i produkten följer praxis för god bolagsstyrning.

Vilken tillgångsallokering är planerad för den finansiella produkten?

Tillgångsallokering beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

Produkten investerar i aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.
Produkten har en minimiandel på >99% av investeringar som används för att uppfylla de miljörelaterade och sociala egenskaperna som främjas av produkten.

Nr 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produktens investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr 2 Annat omfattar den finansiella produktens återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

Kategorin **Nr 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:
-Underkategorin **Nr 1A Hållbara** omfattar utlovade miniminivån hållbara investeringar med miljömål eller sociala mål.
-Underkategorin **Nr 1B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar

För att uppfylla EU-taxonomin omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till förnybar energi eller koldioxidsnåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenergi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets- och avfallshanterings-regler. **Möjliggörande verksamheter** gör det direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål. **Omställningsverksamheter är** verksamheter som det ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

Taxonomi-förenliga verksamheter uttrycks som en andel av följande:
- **omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investerings-objektens gröna verksamheter
- **kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekt en, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi
- **driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjekt ens gröna operativa verksamheter.

Till vilken lägsta nivå är de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med kraven i EU-taxonomin?

Produkten åtar sig för närvarande inte att göra några investeringar som är taxonomiförenliga. Produkten har därför ingen minimiandel hållbara investeringar i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin.

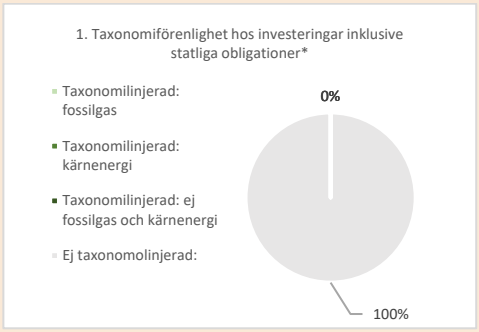
- ***Investerar den finansiella produkten I fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?[1]***

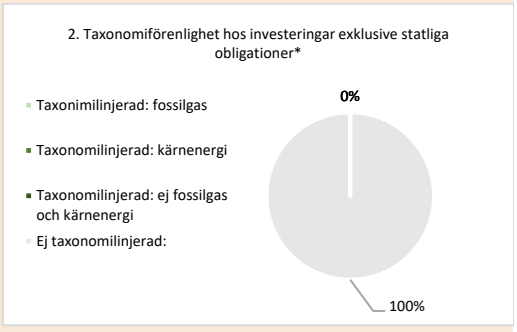
  Ja:

  I fossilgas I kärnenergi

  ✖ Nej

De två diagrammen nedan visar i grönt minimiprocentandelen investeringar som är förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomianpassade statliga obligationer är*, visar den första grafen taxonomianpassningen med avseende på alla den finansiella produktens investeringar, inklusive statliga obligationer, medan den andra grafen visar taxonomianpassningen endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statliga obligationer.

* *I dessa grafer avses med "statliga obligationer" samtliga exponeringar I statspapper*

- ***Vilken är minimiandelen investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?***

Produkten åtar sig för närvarande inte heller att göra några taxonomiförenliga investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter.

Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna, "begränsning av klimatförändringarna", och inte orsaka betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra magrinalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt EU-taxonomin.

Vilken är minimiandelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte är förenliga med EU-taxonomin?

Produkten har en minimiandel hållbara investeringar med miljömål på 15%, som inte är förenliga med EU-taxonomin.

Produkten investerar för närvarande inte i några hållbara investeringar som är förenliga med EU-taxonomin och har därför inte någon miniminadel av sådana investeringar. Skälet till att produkten för närvarande inte investerar i hållbara investeringar som är taxonomiförenliga är följande:

Som en av medgrundarna till nettonollalliansen är vårt långsiktiga klimatmål för produkten att investeringarna i vår traditionella förvaltning, som försäkringen ingår i, ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som produkten investerar i, det vill säga aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin. Därför ligger Folksams fokus på att försöka påverka befintliga investeringar att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att sälja storutsläppare för att snabbare nå slutmålet för våra investeringar. Klimatomställningen och skiftet mot en nettonollekonomi är ingenting som görs över en natt. Folksam förvaltar en bred placeringsportfölj, vilket ger oss exponering mot tillgångar som ännu inte är taxonomiförenliga. Därför är vår inställning att just påverkansarbete är så viktigt. Vår ambition om att åstadkomma positiv förändring i realekonomin gör att investeringarnas taxonomiförenlighet just nu är förhållandevis låg. De speglar hur verkligheten ser ut just nu. Rimligen kommer nivån successivt att öka i takt med att vi fortsätter vårt arbete mot nettonollutsläpp till 2050.

Vilka investeringar är inkluderade i ”Nr 2 Annat”, vad är deras syfte och finns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Inom kategorin ”annat” ryms handel i olika derivatinstrument. Denna typ av handel bedriver Folksam på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, för att hantera investeringarnas kortsiktiga riskexponering. Handeln utgör en begränsad del och ger Folksam ingen direkt exponering mot de underliggande tillgångarna i instrumenten. Detta i kombination med att instrumenten handlas under begränsade tidsperioder har gjort att Folksam inte särskilt beaktar några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder för denna typ av handel.

Var kan jag hitta mer produktspecifik information på nätet?

Mer produktspecifik information finns på webbplatsen:

https://www.folksam.se/om-oss/vart-hallbarhetsarbete/ansvarsfull-kapitalforvaltning/hallbarhetsrelaterade-upplysningar-for-traditionell-forsakring/index.html